

QUISLING

...er vår fører

De har åpent kontor tre ganger i uken på Enerhaugen i Oslo. De er gamle medlemmer av Nasjonal Samling og føler seg fremdeles sterkt knyttet til bevegelsen. Flere av dem kaller seg stadig nasjonalsosialister. Vidkun Quisling er deres fører.

Av ESKIL ENGDAL

Quislings portretter kikker ned fra veggene i møterommet på «Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie». På en reol står Quislings byste og et lite norsk flagg, og på bakrommet ruver hans store, private boksamling. På ryggen av to gamle eikestoler lyser solkorset i rødt og gull. Instituttet er et møtested for gamle NS-folk og frontkjempere. Medlemmene følger seg forrådt av historiskrivere og vil kvitte seg med landsvikerstempelet. De utgir bøker om de norske østfrontsoldatene, selger «praktutgaver» av Quislings forsvartale og medlemsavisen Folk og Land.

«Sannhetens sak seirer gjennom nederlag» er slagordet for den lille gruppen med landssvikdømte.

Olavskorset

— Hele mitt liv har vært under Olavskorsets tegn. Grethe Knudsen Gunther fyller dagene med å rydde og sortere i Instituttets store samling av dokumenter fra krigstiden. Opprinnelig er hun østerriksk, men kom til Norge som seksåring. Under krigen var hun fylkesleder for jentehirder og sykepleier ved østfronten. Rett etter krigen ble hun kjent som «Søster Grete» blant de dødsdømte Gestapolederne hun pleide å besøke i fengselet.

På venstre hånd bærer hun en stor gullring med solkorset, eller Olavskorset som hun selv foretrekker å kalle det.

— Jeg har fått den spesiallaget. Er den ikke pen?

Hun kaller seg nasjonalsosialist og er overbevist om at dagens Norge ville ha sett bedre ut under et Nasjonalsosialistisk styre.

— Jeg er nasjonalsosialist fordi jeg er opptatt av å hjelpe andre. Nasjonal Samling forsvarte norske interesser og velferd. Det var det eneste Quisling tenkte på, sier hun.

Selv ble hun dømt til ett års betinget fengsel for sin tilknytning til Nasjonal Samling.

— Jeg er imponert over hvor godt vi gamle NS-ere har klart oss etter all den heten og mis-

tenkelig-gjøringen vi har vært utsatt for. Det er aldri vi som har hatet de andre, det er alltid de som har hatet oss, sier hun.

Hun mener at dagens ungdom er hjernevasket og villedet når det gjelder den norske krigshistorien. Selv savner hun «korpsånden» fra jentehirder.

— Mennesket er ikke lykkelig med frie tøyler, derfor synes jeg synd på dagens ungdom. De mangler normer og idealisme. Den oppofrende ånden vi hadde i Nasjonal Samling og hirder, med samfunns- og arbeidstjeneste, kunne vi ha trengt i dag.

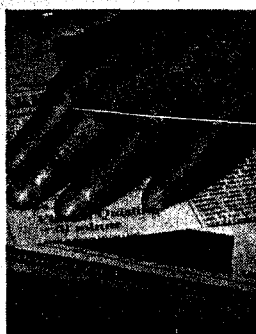
Hun bærer fortsatt det gamle tankegodset om rasenes renhet.

— Vi er ikke rasistiske, men motstandere av at rasene blandes seg. Det kan virke degenerende. Vi forsøker å holde hunder og hester raserene, det samme bør vi gjøre med vår egen rase. I dag burde det vært på budt med en legeerklæring som viser at man ikke bærer arvelige sykdommer når man gifter seg. Da kan man forhindre at man setter barn til verden med smittsomme og ødeleggende sykdommer, sier hun.

Ledestjerne

— Vi er NS-veteraner som har trodd på et parti-program, og brukt det som en rettesnor i livet. Alle her betrakter Quisling som et fint menneske, forteller «Gunnar». Han er gammel hirdleder, dekorert med jernkorset og opererte i kretsen rundt Quisling. I likhet med de fleste andre instituttmedlemmene, vil han ikke stå frem med navn og bilde.

— Vi arbeider for å fortelle hvor gal fremstillingen av Quis-

STOLT: Grethe Knudsen Gunther er stolt over en stor spesiallaget gullring med solkorset, eller Olavskorset, som hun alltid bærer.

Foto: ESKIL ENGDAL

ling alltid har vært. Quisling var et av de fineste og edleste mennesker jeg har møtt. Han forsto sin samtid og ville bare det gode. Det gjaldt de fleste NS-folk. Jeg er stolt over mitt engasjement i Nasjonal Samling og at jeg var villig til å ofre livet for å bekjempe kommunismen, sier han.

Ingen av medlemmene i Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie er i dag politisk aktive. Men artiklene i instituttets avis «Folk og Land» forteller i klartekst om medlemmenes politiske dreining.

— Nasjonal bevissthet og identitetsfølelse mangler fullstendig i vårt fedreland. Vi tilføres en mengde blandingsgods. Bare en ny nasjonal vekkelse kan redde oss, hevder avisens tidligere

forretningsfører.

Instituttet drives ved hjelp av gaver fra medlemmene og de tre-fire tusen som abonnerer på avisen. Til tross for at interessen for Instituttets arbeid er stigende er medlemstallet stadig synkende. Alderen på medlemmene har skylden for det.

— Det hender det kommer nynazister hit for å finne meningsfeller. Men det er feil adresse. Vi føler ikke noe slektskap med dem, forteller en av «historieforskerne».

Allikevel ville mange av instituttets medlemmer fulgt Nasjonal Samling om de hadde eksistert også i dag.

— Det er neppe et punkt i Nasjonal Samlings parti-program jeg ikke — også i dag — kan stå inne for. Det gjelder mange flere enn meg, sier «Gunnar».

Følte oss sterke

— Mange av oss sympatiserte med Arbeiderpartiet før okkupasjonen, om partiet ikke hadde gått inn for klassekamp og «det brukne gevær». Jeg hadde lest Erling Vindsnes bok «Den neste stats» og ble fascinert av hvordan motgang og kamp mot naturkreftene skapte andre mennesker enn dem som «bare kunne plukke brødrfrukter fra trær». Vi som levde i Norden måtte kjempe hardere for tilværelsen. Vi følte oss sterke, sier han.

Før krigen trente han ved svenskegrensen, men ved krigsutbruddet meldte han seg for å kjempe mot den tyske okkupasjonsmakten. På grunn av sin NS-bakgrunn ble han fratatt våpen og fengslet.

— Vi NS-folk ville kjempe for et fritt Norge i likhet med andre

«gode» nordmenn. Vi ville få orden på landet og føre kamp mot verdensbolsjevismen. Mye som tidligere ble skrevet om NS-folkene var svært misvisende og det er dette vi nå kjemper for å endre.

Trollbundet

Gunnar forteller han ble trollbundet av Quislings personlighet. Måten han snakket på, hele hans vesen, tiltalte den unge hirdmannen.

På slutten av krigen kom han nærmere Quisling enn noengang tidligere. Da var en av hirdmennene i Quislings indre vaktstyrke, «Gjestene».

— Quisling hadde en tydelig svakhet. Han hadde vanskelig for å snakke om problemer i organisasjonen og partiet. Han trodde hele tiden det beste om folk.

Riktig bilde

Han forteller at han følte seg helt lammet da han fikk meldingen om Quislings henrettelse. Selv satt han på Hebu som varetektsfange.

— 17. mai hender det at jeg får noen tårer i øynene. Jeg trodde engang det var oss jubelen skulle bruse rundt, sier han.

Sammen med flere andre av instituttets medlemmer var «Gunnar» behjelpelig med å skaffe frem dokumenter og materiale til Hans Fredrik Dahls Quisling-biografi.

— Jeg har lest første del og er glad den er kommet. Den er et steg på veien mot et riktigere bilde av mannen. Det meste i boken er ukjent for de fleste. Den dokumenter at Quisling ikke var noen nikkedukke.

FØREREN: Quislings portretter kikker ned fra veggene i møterommet på «Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie», og på en reol står Quislings byste. Instituttet er et møtested for gamle NS-folk og Quisling er fortsatt føreren.

Foto: ESKIL ENGDAL